

KANSER TI OBARIO

Mapasamak ti kanser ti obario no tumaud dagiti selula a kanser iti uneg, asideg, wenno iti makinruar a layer ti maysa wenno agpada nga obario.

Daytoy a manmano, ngem agresibo a sakit ket maikalima kadagiti ipapatay gapu iti kanser kadagiti babbai, a makagapu iti ad-adu nga ipapatay ngem iti aniaman a sabali pay a kanser ti reproductive system ti babai

Dagiti Pagilasinan ken Sintomas

Asikasuem ti bagim ken ammuem no ania ti normal kenka.

Ti kanser ti obario ti mabalin a makagapu iti maysa wenno ad-adu pay kadagitoy a pagilasinan:

- Panagpadara (nangnangruna no nag-menopause-kan) wenno ti discharge manipud iti mabagbagim ket saan a normal
- Sakit wenno presion iti pelvic wenno tian
- Marikna a nabsog agingga iti napartak wenno marigatan a mangan
- Panagbalbaliw iti panagisbo kas iti mas masansan a panagisbo wenno tarigagay nga umisbo
- Sakit ti bukot
- Agbubussog

Dagiti Makaapektar a Peggad

Amin a babbai ket agpepeggad iti kanser ti obario, ngem ad-adda a makaptan iti dayta dagiti natataengan a babbai.

Masansan a tumaud ti kanser ti obario kalpasan ti menopause.

- Sobra a kinalukmeg
- Naaddaan iti annak idi agangay wenno saan a pulos a naaddaan iti full-term a panagsikog
- Panagtomar iti hormone therapy kalpasan ti menopause
- Addaan ti pamilia iti pakasaritaan iti kanser ti obario, kanser ti suso, wenno kanser ti kolorektal
- Panangusar iti fertility treatment
- Panagsigarilio
- Addaan iti endometriosis

Pananglapped

- Panangtaginayon iti nasalun-at a timbang wenno saan a panagtomar iti hormone replacement therapy kalpasan ti menopause
- Dagiti oral contraceptive (dagiti birth control pill) iti nasurok a lima a tawen
- Gynecologic surgery: Panag-tubal ligation (maigalut dagiti tubo), maikkat dagiti obario, wenno hysterectomy (maikkat ti matris)
- No addaan ti pamiliayo iti pakasaritaan ti kanser ti obario, agpa-genetic counseling ken agpaeksamen

Estadistika

Sigun iti maysa a panagadal ti University of Hawai'i Cancer Center, dagiti katutubo a babbai a taga-Hawaii ket **36 a porsiento a mas agpeggad** iti kanser ti obario ngem kadagiti Puraw a babbai.

Kadagiti etniko nga Asiano, dagiti Asiano nga Indian/Pakistan ket addaan iti **kangatuan a rate ti kanser ti obario** (Lee et al., 2019).

Dagiti babbai nga Intsik, Pilipino, ken Hapones ket addaan iti **nakarkaro a nangatngato a bilang ti insidente** ti kanser ti obario a clear cell. (Lee et al., 2019)

Panangeksamen iti Kanser ti Obario:

Awan ti simple wenno mapagtalkan a pamay-an ti panangeksamen iti kanser ti obario. Yantangay awan ti mapagtalkan a test, napateg nga asikasuem ti bagim ken ammuem no ania ti normal kenka.

No madlawmo dagiti panagbalbaliw iti bagim a saan a normal, agpatulongka iti doktormo.

Saludsodem iti doktormo no rumbeng nga agpa-diagnostic test-ka, kas iti rectovaginal pelvic exam, transvaginal ultrasound, wenno CA-125 blood test no addaanka iti aniaman a di mailawlawag a pagilasinan wenno sintoma ti kanser ti obario.

Dagitoy a test ket makatulong no dadduma a mangbirok wenno mangilaksid iti kanser ti obario.

(From the Centers for Disease Control and Prevention)

Dagiti Nagtaudan

- **Ovarian Cancer Research Alliance:** ocrahope.org
- **National Ovarian Cancer Coalition:** ovarian.org
- **National Cancer Institute:** cancer.gov
- **American Cancer Society:** cancer.org/cancer-information-in-other-languages.html
- **'Imi Hale Native Hawaiian Cancer Network:** imihale.org/education_materials.htm#CancerScreening
- **Asian American Health Initiative:** aahiinfo.org/english/programs/progCancerInit.php#cprogram
- **California State University, Fullerton:** wincart.fullerton.edu/cancer_edu/index.htm